

Protokoll (nr 4)

Sammanträdesdatum: {{241024}}

Tid: 14:30–17:00

Plats: KS-salen Rådhuset

Paragrafer:

Närvarande

Ledamöter

Marcela Kovacsova

Soraya Post

Tuula Friman

Juha Nyman

Bianca Knutsson

Maria Bogeblad

Blerta Hoti (S)

Christer Oxien (L)

Karin Östring Bergman ©

Agneta Kjaerbeck (SD)

Övriga närvarande

Stina Hansson, samordnare stadsledningskontoret. Nina Miskovsky (M), Jenny Broman (V), socialnämnd centrum. Hanna Klang (V) socialnämnd nordost. Annica Sjögren (V) socialnämnd sydväst. Martin Jordö (Mp), socialnämnd Hisingen. Ritva Gonzales, socialförvaltning centrum. Annika Ljungh, socialförvaltning sydväst. Catarina Sjögren och Johanna Franzén, stadsledningskontoret.

[Namn]

Justeringsdag: 2025-02-13

Underskrifter

Sekreterare

Stina Hansson

Ordförande

Blerta Hoti

Justerande

Soraya Post/Maria Bogeblad

§ 1

Ordföranden öppnade mötet

Maria Bogeblad välkomnades som ny ledamot i rådet

§ 2

Föregående mötesprotokoll godkändes

§ 3

Soraya Post valdes till justerare

§ 4

Dagordningen fastställdes

§ 5

Stående punkt – kort uppdatering efter föregående sammanträde.

Punkten utgick på grund av tidsbrist.

§ 6

Dialog med representanter för presidierna för de fyra socialnämnderna

Gäster: Nina Miskovsky (M), Jenny Broman (V), socialnämnd centrum. Hanna Klang (V) socialnämnd nordost. Annica Sjögren (V) socialnämnd sydväst. Martin Jordö (Mp), socialnämnd Hisingen. Ritva Gonzales, socialförvaltning centrum. Annika Ljungh, socialförvaltning sydväst.

Ordförande inledde.

Jenny Broman tackade för inbjudan

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: {{241024}}

Soraya Post inledde dialogen med att sätta frågan om romers rättigheter vid omhändertagande av barn och unga i sitt sammanhang. Hon lyfte att rådet vill se mötet som början på något nytt där flera möten behövs för att överbrygga förtroendegapet mellan svenska myndigheter och verksamheter å ena sidan och romer å andra sidan.

Hon beskriver det historiska arvet av utsatthet och den minoritetsstress som det skapar. Hon lyfter en upplevd ökning av omhändertagande av romska barn och de minnen detta väcker. De känner sig som andra klassens människor och vet inte hur de ska stå upp för sina rättigheter. Hon beskriver vidare hur denna erfarenhet påverkar mötet med myndigheter. Tjänstepersoner som inte känner till historien förstår inte hur de behöver bemöta romer vilket förvärrar situationen. Hon lyfter även sina egna erfarenheter och brist på nätverksarbete hon upplevt. Hon betonar svårigheten att delta i dialogen men samtidigt vikten – för att hon tror på politikernas vilja att göra rätt. Hon sträcker ut en hand som rådsmedlem, medborgare och tjänsteperson.

Ordföranden tackar och välkomnar konstruktiv dialog.

Ingrid Schiöler berättar därefter utifrån sin långa erfarenhet av att arbeta med romer i relation till socialtjänsten. Hon betonar att det saknas minoritetsperspektiv i utredningar. Att det görs få frivilliga insatser i romska familjer och att romska familjer ofta inte förstår insatsen eller ens att den pågår. Tolk behöver säkerställas på rätt varietet. Det behövs ofta en kulturell förståelse, till exempel för hur en romsk kvinna reagerar om en man kommer in i hennes hem.

Kunskapen om romer är bristfällig men då finns Romano Center i Väst att vända sig till.

Hon lyfter också hur bra det har gått de gånger socialtjänsten har agerat utifrån romers erfarenheter och minoritetsrättigheter.

Hon betonar vikten av att veta att man får ta med sig stöd samt att man förstår vad som beslutas och varför. Hon lyfter vidare att nätverksplacering sällan används för romer och menar att det romska ofta definieras som problemet för barnet eller ungdomen. När barnen placeras måste också deras rättighet till identitet och språk säkerställas. Hon lyfter ett fall i Bjuv där JO kritiserat kommunen i ett fall där romska barn vid placering förlorat sitt språk.

Dialogen inleds med att Jenny Broman ställer en fråga till de närvarande tjänstepersonerna hur kommunen arbetar för att säkerställa rätt till språk.

Ritva Gonzalez redogör för att det alltid tas fram vårdplaner och genomförandeplaner där socialtjänsten behöver säkerställa att rätten till ursprung, kultur och språk tas omhand. Det kanske inte alltid är genomförbart i alla placeringsformer. Kräver tätt samarbete med hemkommunen om de inte är kvar i Göteborg. Menar att det är perspektiv som socialtjänsten bär med sig. Hon delar den historiska bilden och att det finns mycket att lära.

Blerta lyfter att brist på resurser påverkar detta, såväl som kompetensförsörjning.

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: {{241024}}

Marcela betonar att det inte bara är historiskt utan även i nutid. Hon påpekar att i de fall hon känner till har det inte funnits med minoritetsrättigheter i genomförandeplaner.

Juha lyfter att han har en pojke frivilligt placerad hos sig och där har aldrig funnits en genomförandeplan.

Blerta ställer frågan hur vi skulle säkerställa att genomförandeplanerna genomförs, om de fanns.

Ritva betonar att det behöver bli tydligt vad som ska hända, vad behöver man göra, hur följer vi upp och hur vet vi att det blir en förflyttning framåt.

Soraya lyfter att man blir sedd som besvärlig om man ställer krav. De flesta föräldrar sätter sig själv åt sidan och bugar och bockar för att få tillbaka sina barn. Man ses som påstridig när man ifrågasätter att man inte har modersmåls lärare eller släktingar inte får träffa och prata med barnen. Då vågar man inte säga ifrån.

RCV kommer gärna och håller utbildningar och kulturtolkar. De har skickat och bjudit till utbildningar. De kan ha det på alla sätt men får inget gehör. Är alla fullärda? Frågar hon.

Jenny menar att det är viktigt att inte ställa tjänstepersonerna i rummet till svars. De personliga erfarenheterna är viktiga men kan inte bemötas i rummet. Hon lyfter kompetensbristen och att de är medvetna om att det blir glapp med stor personalomsättning. Med referens till Ingrid's presentation ställer hon frågan om grova uttryck från exempelvis rektorer vid orosanmälningar är vanligt förekommande. Ingrid svarar att det händer, och att det är svårt för föräldrarna att tolka vad som står, därför behövs en oberoende granskning. Hon vill även lyfta att det har skett förbättringar i Göteborg och att det finns bra placeringar.

Soraya betonar att anledningen till att det blir privat är att det är privat. Hon tror på tjänstepersonerna och att de kan bli tryggare om de har kunskap. Det är människorna värda. Hon arbetar själv som tjänsteperson och vill bidra till att inge hopp, för att skapa förtroende och vara brobyggare.

Maria Bogeblad återvänder till frågan hur de säkerställer att de anställda känner till nationella minoritetsfrågorna och följer lagstiftningen. RCV finns och har förmåga att hjälpa till. Ritva ser att det är en utmaning och tar tid. Det kräver ett medvetet arbete.

Blerta frågar vad de behöver från politiken för att kunna leva upp till minoritetslagstiftningen. Det finns många utmaningar i staden gällande personal, behövs det riktade insatser för att tex se till att det finns fler tolkar.

Ritva lyfter att det kan vara svårigheter med kulturtolkar eftersom det krävs samtycke. Det fungerar ibland, men lagstiftningen kan inte ändras kommunalt. Socialt arbetet bygger på dialog och allians, men ibland behöver det också gå fort.

Marcela menar att det inte räcker att hänvisa till personalbrist, eftersom det är faktiska barn och familjer som drabbas.

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: {{241024}}

Martin Jordö menar, utifrån erfarenheter i individutskottet, att det formella och strukturella vad som beskrivs om minoritetsrättigheter behöver stärkas. Ofta får politiker svar att likabehandlingsprincipen gäller, men det duger inte, vi politiker kan vara tydliga med att minoritetsrättigheter ska tas upp och beskrivas. Det görs inte alltid, och borde vara lätt att åstadkomma.

Hanna Klang betonar behov av dialog, kunskap och förståelse. Hon tar med sig att Romano Center i Väst kan bjudas in för dialog. Blerta tackar för det konkreta förslaget.

Karin Östring Bergman har erfarenhet som nämndeman och har aldrig varit med om att det framgått av utredningen att nån tillhör en nationell minoritet. Hon betonar också att det finns stor risk att majoritetssvenskar bär med sig negativa stereotyper av romer.

Nina Miskovsky lyfter frågan om vilka hinder som finns för romska familjehem och jourhem. Ingrid lyfter att det kan uppstå missförstånd vid intervjuer och hembesök samt betydelsen att de sökande blir ordentligt informerade. Marcella lyfter kriterierna som kan utgöra hinder. Soraya betonar att det kan handla om brist på utbildning, skulder från kronofogden för CSN-skulder. Att det fattas ett rum i bostaden. Hinder som hänger ihop med historien och marginaliseringen. Det är problem som kan hanteras om man förstår bakgrunden och underlättar att lösa dem. Som jourhem kan de också fungera som brobyggare till nästa placering.

Jenny Broman tackar för inbjudan och säger att det varit jättevärdefullt att lyssna och få perspektiv.

Annika Ljung och Ritva tackar och tar med sig dialogen till sina sammanhang, liksom behovet av att lära och förstå mer.

PAUS

§ 7 Dialog om långsiktig styrning för mänskliga rättigheter

Gäster: Catarina Sjögren Tholin och Johanna Franzén.

Catarina och Johanna presenterar bakgrund till dialogen. Blerta öppnar ordet.

Maria Bogeblad undrar hur man når ut till andra romer i Göteborg med frågan. Det riskerar att bli ett kallt mottagande. Soraya lyfter antiziganismen som grund för de hinder som presenteras. Vissa jobbar på bra, som förskolan med hjälp av RCV. Däremot är ÄVO långt efter. För att kunna vara delaktig måste man känna till sina rättigheter. Hatbrott och trygghet lever vi med och det skapar en negativ kedja. Utan eldsjälar hade vi aldrig kommit någon vart, men det kan inte bygga på eldsjälar, vi måste jobba med strukturerna.

Catarina bekräftar att det behövs systematiska arbetsformer. Det krävs arbete med det styrande dokumentet för att få verkstad.

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: {{241024}}

Blerta betonar att perspektivet måste genomsyra förvaltningars och nämnders arbete. Hon frågar om det finns ett uppdrag att kompetenshöja och underlätta för chefer och förvaltningar.

Catarina lyfter samordningsuppdraget, som innebär både att stötta efterlevnaden av riktlinjen och också vara kompetensstöd. Det behövs ett lärande i förvaltningar och bolag. SLK kan belägga med rapporteringskrav och stöd.

Martin Jordö betonar behovet av fakta och statistik. Men hur kan vi göra det med den romska gruppen. Det blir ett kunskapsglapp. Hur ska vi följa upp?

Catarina och Johanna tackar för inspel och dialogen avslutas.

§ 10

Övriga frågor

Deltagande i Malmös romska råds årliga konferens. Det beslutas att Bianca Knutsson och Tuula Friman deltar från rådet.

§ 11

Ordföranden avslutade sammanträdet.

Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer

Sammanträde 241024

Dagordning 24/10

1. **Mötets öppnande (14.30)**
2. **Godkännande av föregående mötesprotokoll**
3. **Val av justerare**
4. **Fastställande av dagordning**
5. **Stående punkt – kort uppföljning på tidigare sammanträde (14.35-14.40)**
6. Dialog socialnämndernas presidier 14.40-15.20
7. PAUS 15.20-15.30
8. Fortsatt dialog 15.30-16.00
9. Dialog MR-riktlinje 16.05-16.50
10. Övriga frågor

Göteborgs stads råd för den nationella minoriteten romer

- 2017 efter en omfattande dialogprocess om hållbara samrådsformer i samverkan med SKR
- EU-ramverk för nationella minoriteter – delaktighet och reellt inflytande
- Lagstiftning: systematiska samråd kring frågor som berör dem
- Syfte från reglementet:

Rådet ska bidra till att staden säkerställer den nationella minoriteten romers mänskliga rättigheter. Rådet ska vara ett forum för ömsesidigt lärande och syftar till att stärka det politiska ansvaret i frågor som påverkar livsvillkoren för romer i staden

- 10 representanter från minoriteten (2 från varje undergrupp)
- Representanter från de politiska partierna i kommunstyrelsen

Mandatperioden 2022-2026

- Fyra strategiska frågor:
- Äldrevård
- Modersmålsundervisning och antiziganism i skolan
- Socialtjänstens omhändertagande av barn med respekt för nationella minoritetsrättigheter och utsatthet
- Synlighet för romsk kultur, tradition och liv på stadens kulturinstitutioner

Från Den mörka och okända historien, Vitbok om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet

- ”Alla romer som jag känner är vaksamma när de är i kontakt med myndigheter. Jag vet att myndigheter inte är neutrala i sina bedömningar, utan är färgade av negativa föreställningar om romer. Om mig. Mitt handlingsutrymme och mina möjligheter att påverka myndigheters beslut är därför minimala. Den här rädslan för myndigheter har gått i generationer. Min pappa hade en skräck för myndigheter. Han litade på ytterst få personer ur majoritetsbefolkningen och det grundade sig i att han hade dåliga erfarenheter. Han visste att myndigheter kunde fatta beslut över huvudet på oss. Vi gjorde så gott vi kunde för att hålla myndigheterna ifrån oss och som sagt, min barndoms rädsla och min fars rädsla för myndigheter har hängt med, misstron och rädslan är stark än i dag”. Juha Nyman

Bakgrund till dialogen

- Historiska erfarenheter som förklarar situationen idag.
- Historisk misstro mot minoriteten leder till kränkningar än idag. Majoritetens arv – antiziganismen. Skyldighet att bryta arvet.
- Minoritetens historiska misstro mot stat och kommun och dess effekter på hur man ser på socialtjänsten och hur man uppfattar omhändertaganden idag.
- Upplevelsen av att inte kunna stå upp för sina rättigheter. Att inte se på samma sätt på de brister som socialtjänsten uppfattar. Rädslan att barnen tas från sin romska identitet.
- Det får konsekvenser för hur man beter sig som förälder. Att välja att inte samarbeta. Överbeskyddande. Det får också konsekvenser på hur deras beteende tolkas av socialsekreterare – motsträviga, bevis på bristande föräldraförmåga.
- På grund av detta – kan ni inte tänka 'vi behandlar alla lika'. Ni behöver förstå att det är annorlunda och behöver hanteras annorlunda.

Rättigheter i utredning och beslut

- I utredningsskedet och beslut – kunskap om minoritetsrättigheter i beslutsunderlag
- Utbildning av individutskotten om minoritetsrättigheter och specifika situationen för romska familjer
- Utbildning av socialsekreterare och förste sekreterare
- Använda RCV

Var barnet placeras

- Nätverksplaceringar – hur beslutar man var man placera – se romska nätverk som prioriterad placering
- Familjehem och jourhem – vem sätter kriterierna. Berätta hur kriterierna hindrar för romska familjer att bli familjehem. Behöver se över kriterierna
- (Betydelsen av HVB-hem – medvetandegöra och prioritera att anlita)

Rättigheter vid placering

- Utmaningarna att placeras i ett icke-romskt hem
- Uppföljning av att minoritetsrättigheter garanteras vid placering tex. modersmål
- Brobyggare och kulturtolkar
- Implementering av riktlinje familjehemsvård

An illustration depicting a surreal landscape where the ground is composed of various papers, documents, and forms. Several people are shown navigating this terrain. In the foreground, a man in a green sweater and blue pants is walking, holding the hand of a young child in a yellow shirt. To their left, a woman in a blue floral dress is pushing a person in a yellow wheelchair who is holding a bouquet of flowers. Further back, a woman in a purple top is running, and another person is using a wheelchair. In the background, more people are seen on top of large paper structures, some appearing to be climbing or jumping. The sky is a soft pinkish-purple with small white stars.

Riktlinje för MR och likvärdig service

- ett uppdrag bland flera som ger tillfälle att ta ett helhetsgrepp

Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer 241024

Catarina Sjögren, Ärende och utredning, SLK

Johanna Franzén, Ärende och utredning, SLK

Uppdragen handlar om att göra styrningen mer verkningsfull

Beslut

Verkställande

Resultat

Effekt

...motverka

Beslut

Verkställande

Resultat

Effekt

...främja

Beslut

Verkställande

Resultat

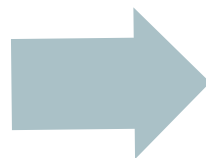
Effekt

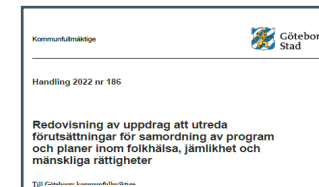
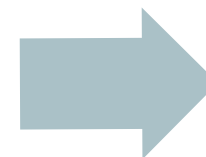
Bakgrund

Genomlysa samtliga program och planer i staden i syfte att förenkla och minska antalet

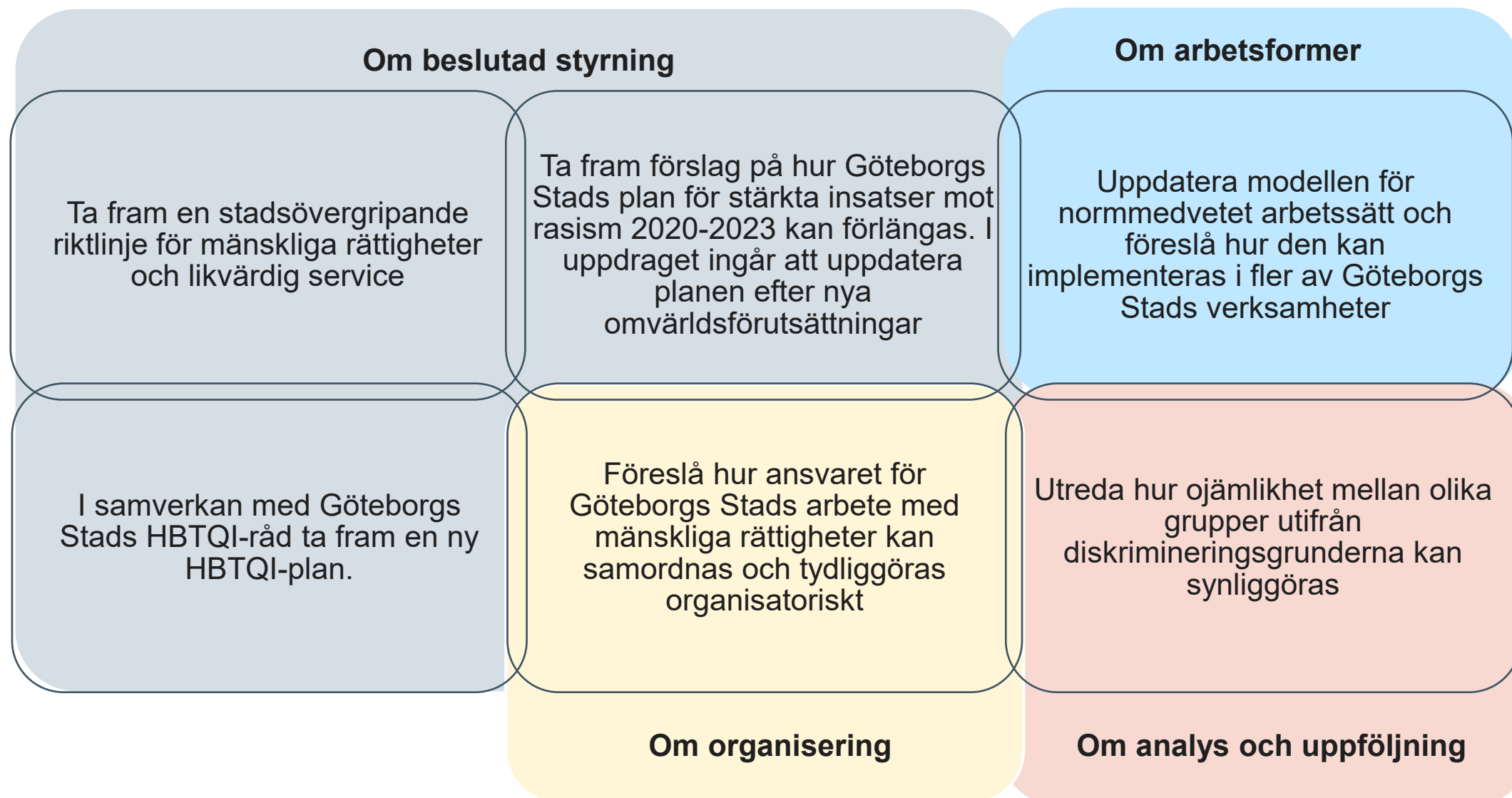

Utreda förutsättningar för samordning program och planer av inom folkhälsa, jämlikhet, mänskliga rättigheter

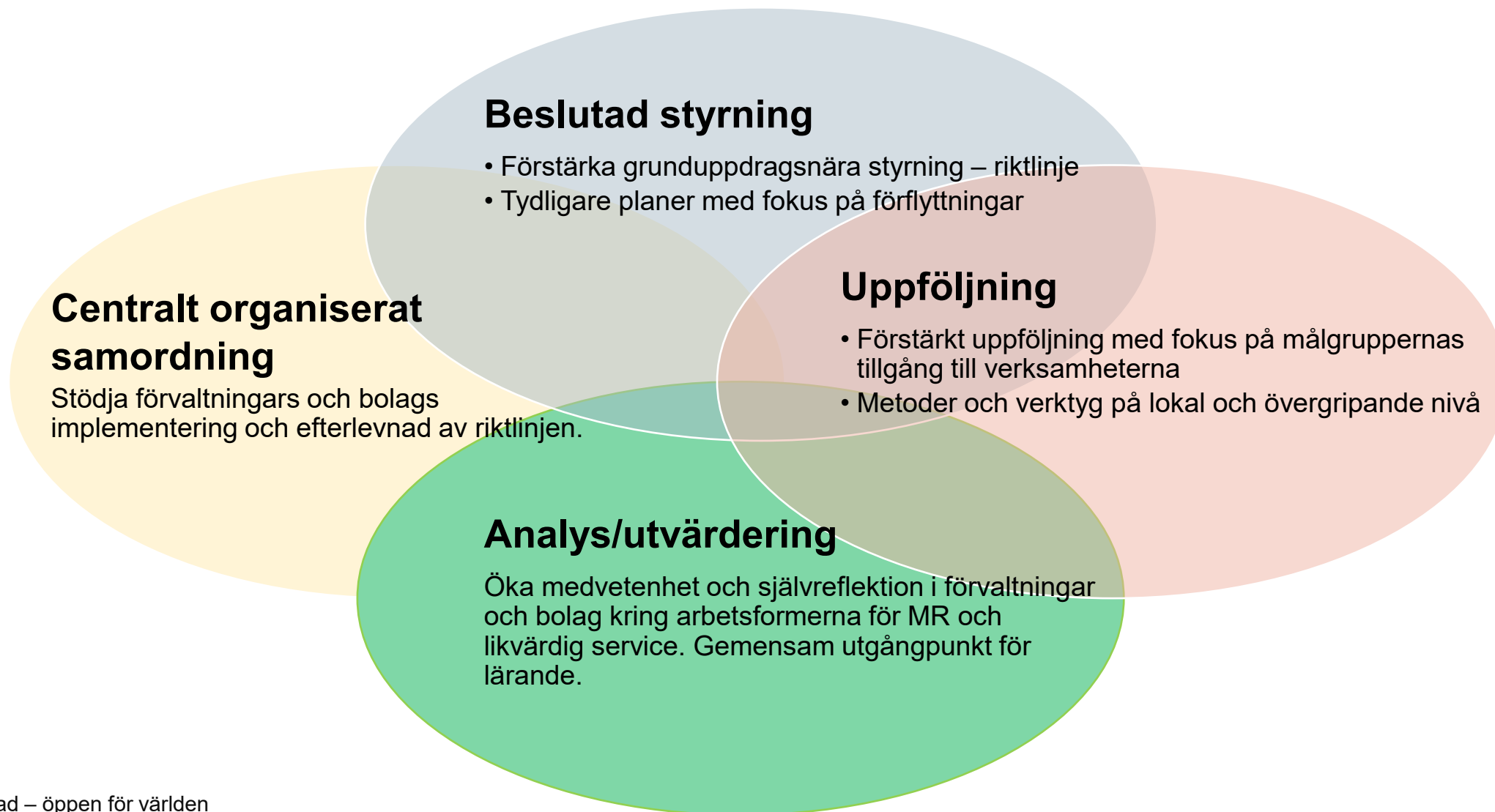

Att anpassa program och planer inom området mänskliga rättigheter till en likvärdig struktur samt att **återkomma med förslag på nästa steg** gällande långsiktig styrning av området

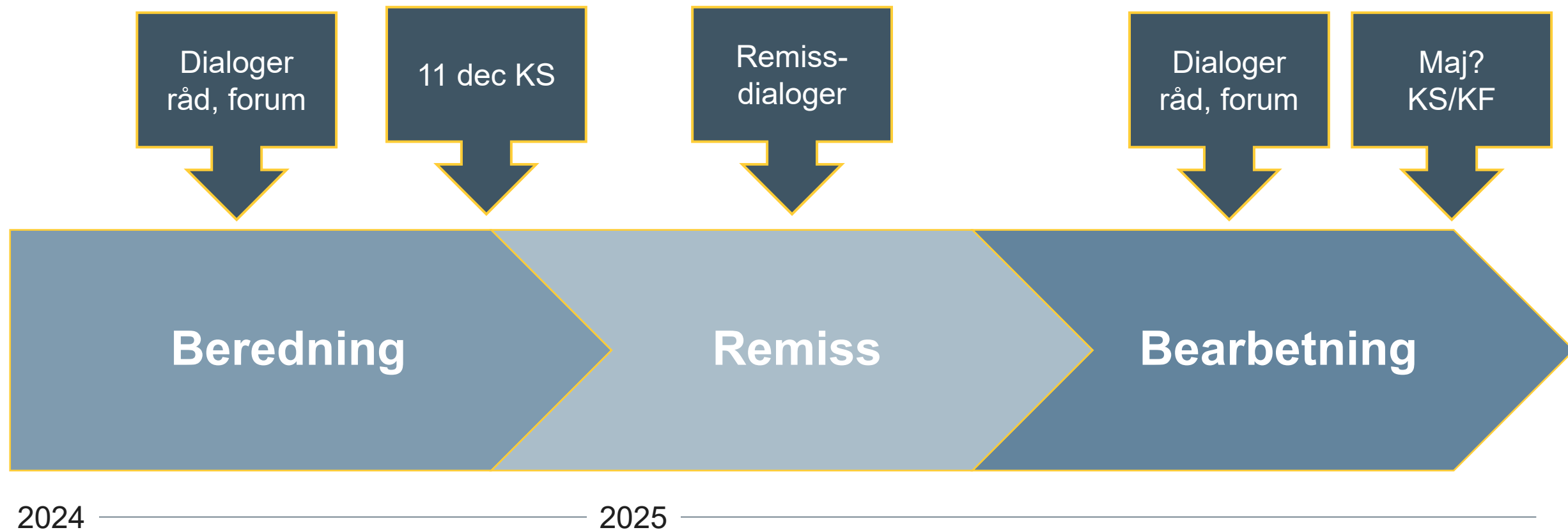
Uppdrag med beroenden till KS december 2024

Omformning av långsiktig styrning MR

Grov tidplan

Erfarenheter

Äldreomsorg

Förskola skola

Arbete

Bostad

Socialtjänst

Kultur, historia,
identitet och
språk

Delaktighet
och inflytande

Hatbrott och
trygghet

Exempel på att inte ha fått sina rättigheter tillgodosedda i mötet med Göteborgs Stads verksamheter

Erfarenheter av då det fungerat bra är också intressanta som jämförelse

Kontakt

Stina Hansson

stina.hansson@stadshuset.goteborg.se

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad